

ЗАТВЕРДЖЕНО:
Рішенням Вченої ради Інституту
кліматично орієнтованого сільського
господарства НААН
Протокол № 6 від 21 березня 2024 р.

СТРАТЕГІЧНИЙ ПЛАН РОЗВИТКУ

Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства
Національної академії аграрних наук України
на 2024–2028 роки

смт. Хлібодарське, 2024 рік

1. ЗАГАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКА ІНСТИТУТУ

Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України (далі ІКОСГ, або Інститут) є державною, бюджетною, неприбутковою, науковою установою, що перебуває у віданні Національної академії аграрних наук України (далі – Академія) як органу, уповноваженого управляти державним майном.

ІКОСГ НААН було утворено 27.07.2022 р. шляхом злиття Інституту зрошувального землеробства НААН, Інституту рису НААН та Південної державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту водних проблем і меліорації НААН (згідно розпорядження Кабінету Міністрів України № 1793-р від 29.12.2021 р., Постанови НААН № 01/01 від 26.01.2022 р. та наказу НААН № 9 від 02.02.2022 р.).

Інститут зрошувального землеробства НААН засновано в 1889 році, спочатку постановою Херсонських губернських зборів було утворено при Херсонській сільськогосподарській школі дослідне поле. В 1910 році дослідне поле перетворене у Херсонську сільськогосподарську дослідну станцію, а потім – Інститут бавовництва. В 1956 році, у зв'язку з введенням широкомасштабного зрошення в південному регіоні України, Інститут бавовництва реорганізовано в Український науково-дослідний інститут зрошувального землеробства, в 2000 р. – Інститут землеробства південного регіону УААН, в 2011 році – Інститут зрошувального землеробства НААН, в 2022 р. – реорганізовано в Інститут кліматично орієнтованого сільського господарства НААН. Інститут продовжує співпрацю з багатьма науковими установами України.

Інститут рису Національної академії аграрних наук України був створений у 1932 році з відкриття опорного пункту бавовництва при Скадовському бавовнорадгоспі № 1 Українського науково-дослідного інституту бавовництва. 11 червня 1963 р. опорний пункт бавовництва офіційно став Дослідною станцією рисосіяння. У 2010 р. дослідну станцію було реорганізовано в Інститут рису Національної академії аграрних наук України. Вченими Інституту рису

Національної академії аграрних наук України розроблені й упроваджуються у виробництво новітні агромеліоративні заходи зі збереження родючості ґрунту, інноваційні способи ефективного використання поливної води, проводиться розробка ефективної конкурентоспроможної моделі розвитку рисосіючих господарств України. За роки існування Інституту рису НААН вченими створено та передано на державне сортовипробування понад 40 нових сортів рису, з яких 14 занесені до Державного Реєстру сортів рослин України.

Південна державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України була створена у 1969 року як Херсонська селекційна дослідна станція баштанництва. Відповідно до рішення Президії Української академії аграрних наук у 2001 році була перетворена в Інститут південного овочівництва і баштанництва УААН, який був головною галузевою науковою установою, що займається розвитком баштанництва в Україні. У 2011 році Інститут був реорганізований у Південну державну сільськогосподарську дослідну станцію Інституту водних проблем і меліорації Національної академії аграрних наук України. Селекційна робота проводилась за трьома основними напрямками: Перший напрямок – генетичні аспекти селекції баштанних рослин. Другий напрямок – екологічні аспекти в селекції баштанних культур. Третій важливий напрямок – моделювання результатів селекції. Вченими Південної державної сільськогосподарської дослідної станції створено понад 70 сортів і гібридів овочевих і баштанних культур.

На даний час ІКОСГ підпорядковані, як самостійні статутні суб'єкти з правами юридичної особи:

- Асканійська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН України;
- Державна установа «Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція» ІКОСГ НААН України;
- Одеська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН;

- Державне підприємство «Дослідне господарство «Асканійське» Асканійської державної сільськогосподарської дослідної станції ІКОСГ НААН України;

- Державне підприємство «Дослідне господарство «Піонер» ІКОСГ НААН України;

- Державне підприємство «Дослідне господарство «Еліта» Державної установи «Миколаївська державна сільськогосподарська дослідна станція ІКОСГ НААН України»;

- Державне підприємство «Дослідне господарство «Одеське» ІКОСГ НААН України;

- Державне підприємство «Дослідне господарство «Андріївське» ІКОСГ НААН України;

- Державне підприємство «Дослідне господарство ІКОСГ НААН України»;

У складі Інституту діє Науковий центр з питань генетики, селекції, насінництва і технологій вирощування рису, як структурний підрозділ без статусу юридичної особи.

В умовах інноваційного розвитку сільського господарства України основними напрямками діяльності Інституту, визначеними Постановою Президії Національної академії аграрних наук України від 26 січня 2022 року № 01/01 (Протокол № 1) «Про утворення Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України» є:

- розроблення методів управління агроландшафтами в контексті створення кліматично оптимізованих систем природокористування, управління земельними та водними ресурсами;

- проведення досліджень з розроблення сучасних кліматично орієнтованих інтенсивних, ресурсощадних, органічних та інноваційних технологій вирощування сільськогосподарських культур (у тому числі: нішевих, енергетичних та лікарських) на зрошуваних і неполивних землях;

- наукове обґрунтування інтродукції нових видів сільськогосподарських культур і реінтродукції характерних для природного ареалу рослин з метою адаптації до сучасних умов України;

- здійснення селекційних досліджень для створення адаптованих до кліматичних змін сортів і гібридів сільськогосподарських культур, ведення первинного та елітного насінництва для отримання високоякісного насіннєвого матеріалу;

- наукове обґрунтування кліматично орієнтованих технологій виробництва і переробки продукції рослинництва та тваринництва;

- впровадження наукових розробок за напрямом кліматично орієнтованого сільського господарства у різних ґрунтово-кліматичних зонах України;

- нормативно-правове забезпечення реалізації державної політики в аграрному секторі України за напрямами кліматично орієнтованого сільського господарства та протидії негативним проявам кліматичних змін і опустелювання.

Інститут виконує такі основні завдання з фундаментальних та прикладних досліджень:

- визначення пріоритетних напрямів в галузі кліматично орієнтованого сільського господарства;

- встановлення механізмів регуляції та зниження емісії парникових газів та секвестрації вуглецю у рослинництві за різних систем землеробства на зрошуваних і неполивних землях із запровадженням низьковуглецевих технологій вирощування сільськогосподарських культур;

- розроблення систем землеробства з використанням кліматично орієнтованих агротехнологій, дослідження продуктивності широкого спектра сільськогосподарських культур для формування сталих агроєкосистем;

- забезпечення раціонального використання природних і матеріальних ресурсів, відновлення та покращення родючості ґрунту, зниження антропогенного навантаження на навколишнє природне середовище та мінімізації негативного впливу кліматичних змін на розвиток сільського господарства.

Інститут діє як методологічний і науково-організаційний центр, координує дослідження, що фінансуються Академією, зокрема ті, що проводяться іншими науковими установами і кафедрами закладів вищої освіти країни, надає їм методичну допомогу в проведенні цих досліджень та підготовці наукових кадрів.

Пріоритетним напрямом розвитку ІКОСГ є встановлення партнерських відносин між ЗВО та науковими установами, зокрема закордонними. Інститут систематично приймає участь у конкурсах на гранти, міжнародних конференціях, проводить спільні наукові дослідження з іноземними партнерами, що відображає вибраний європейський курс розвитку Інституту. ІКОСГ підтримує партнерські зв'язки з різноманітними установами з Болгарії, Республіки Молдова, Турецької Республіки, Польщі, Італії, Німеччини, США, Швеції, Азербайджану та інших країн.

2. SWOT-АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ ІКОСГ НААН

Strengths (сильні сторони)	Weaknesses (слабкі сторони)	Opportunities (можливості)	Threats (загрози)
1	2	3	4
Позитивна репутація серед науково-дослідних установ і навчальних закладів як України, так і за її межами	Зруйнована матеріально-технічна база після окупації м. Херсон агресорами з РФ	Євроінтеграційний курс України відкриває можливості входження Інституту у європейський та світовий науково-освітній простір	Військовий стан і воєнні дії на території України. Знаходження окремих структурних підрозділів під окупацією і у прифронтній зоні.
Актуальний напрям діяльності інституту не тільки для України, але і для усього світу	Сільськогосподарська техніка, яка уціліла внаслідок агресії РФ, є застаріла	Зруйнована матеріально-технічна база відкриває можливості її відновлення та модернізації за рахунок найсучаснішого обладнання та техніки	Загрози макроекономічної нестабільності, що обумовить зменшення фінансування з боку держави
Наявність чітко сформульованої стратегії розвитку, яка відповідає місії і цілям ІКОСГ НААН України	Відсутність власного приміщення у м. Одеса	Проблематика глобального потепління свідчить про необхідність створення кліматично-орієнтованих технологій та сортів і гібридів рослин	Відсутність чіткої державної політики і стратегії щодо розвитку наукових установ НААН

Достатньо високий науковий потенціал співробітників Інституту	Невідповідність фінансування Інституту та його матеріально-технічної бази рівню провідних наукових установ світу	Аналіз розвитку аграрного сектору в Україні вказує на можливості практичного впровадження науково-технічних розробок ІКОСГ	Кадровий дефіцит за окремими напрямками діяльності Інституту
Професійний менеджмент і розвинута система управління ризиками	Низька маркетингова активність на ринку наукових та консалтингових послуг	Встановлення взаємозв'язків з агровиробниками різних форм власності на комерційних засадах, формування інституту підприємницького типу	Зменшення інвестицій у наукоємні технології та наукову продукцію
Досвід міжнародного співробітництва, участі в грантах, навчання іноземних громадян, активізація різноманітних форм інтернаціональних зав'язків у сфері науки і освіти	Недостатньо висока публікаційна активність працівників у журналах включених до міжнародних наукометричних баз даних	Можливість поповнити матеріальну базу за рахунок участі в конкурсах наукових проєктів, як національних, так і закордонних	Низький рівень оплати праці висококваліфікованих працівників
Розташування основних потужностей Інституту у найбільшій аграрній області (Одеська обл.) та тісні контакти з агровиробниками різних регіонів України	Відсутність академічної мобільності науковців, пов'язаної з війною та ускладненим виїздом за кордон	Територіальна близькість розташування провідних науководослідних установ НААН України та ОДАУ відкриває можливості для інноваційної кооперації	Погіршення умов забезпечення освітнього процесу для здобувачів на освітньо-науковому (PhD) рівні вищої освіти

Значні площі земель сільськогосподарського призначення для проведення науково-дослідних робіт	Недостатній рівень впровадження сучасних інформаційних технологій	Наявність широкого кола стейкхолдерів, зацікавлених у співпраці з Інститутом	Загрози непереборної сили
Наявність ліцензованих спеціальностей на освітньо-науковому (PhD) рівні вищої освіти, які користуються попитом у роботодавців	Недостатня як національна, так і міжнародна грантова активність	Можливості збільшення контингенту здобувачів третього рівня вищої освіти за для підготовки висококваліфікованих фахівців	Зміни у законодавстві України
		постійне розширення кола партнерських зв'язків з установами світового і вітчизняного науково-освітнього простору дозволяє вивчати та використовувати їх досвід	

3. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПЛАНУ

Стратегічний план розвитку Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства НААН України спрямований на визначення стратегічного бачення розвитку Інституту, в напрямку створення сучасного наукового-освітнього центру, що проводить інноваційну, науково-технічну, освітню та дорадницьку діяльність та забезпечує реалізацію інноваційних рішень з впровадження кліматично орієнтованих технологій в аграрний сектор України. Цей План є стратегією розвитку Інституту та дорожньою картою її реалізації, визначення пріоритетних векторів розвитку науково-дослідної установи, означення і закріплення цілей, яких необхідно досягти у науковій та координаційно-методичній, інноваційній, маркетинговій і виробничій діяльності, освітньому процесі та забезпеченості науковими кадрами вищої кваліфікації, матеріально-технічному та фінансовому забезпеченні функціонування наукової установи.

Стратегічним планом передбачено низку заходів виконання яких забезпечить створення конкурентоспроможного наукового центру трансферу знань та технологій орієнтованих на аграрний сектор з урахуванням кліматичних змін.

Основними бенефіціарами успішної реалізації стратегічного плану стануть агровиробники різних форм власності, державні підприємства та наукові установи, здобувачі вищої освіти, які отримують сучасні наукоємні технології і продукцію.

Стратегічний план враховує економічний, соціальний та екологічний вектори сталого розвитку ІКОСГ. Економічний вектор передбачає досягнення ключових показників ефективності досягнення фінансової стійкості та незалежності шляхом монетизації технологій і розробок та залучення інвестицій через участь у національних та міжнародних проектах. Соціальний вектор спрямований на формування суспільних відносин на засадах довіри, солідарності, рівності поколінь та передбачає виведення освітніх та консалтингових послуг на новий рівень. Екологічний вектор передбачає

впровадження наукових технологій та розробок у сфері кліматично орієнтованих технологій, раціонального використання природних ресурсів, забезпечення екологічної безпеки навколишнього середовища, охорони та відтворення потенціалу сільських територій.

Реалізація завдань стратегічного плану ІКОСГ НААН України забезпечить конкурентоспроможність Інституту як в національному, так і в міжнародному науковому середовищі.

Реалізація завдань стратегічного плану Інституту сприятиме зростанню професіоналізму, авторитету й прозорості, довірі й партнерству установи у вітчизняному та глобальному науково-дослідницькому просторі, посиленню позицій Інституту, як головної експертної незалежної фахової установи в Україні у формуванні державної політики у сфері кліматично орієнтованого сільського господарства, навчально-методичної наукової установи з підготовки академічно добросесійних наукових кадрів вищої кваліфікації в галузі 20 «Аграрні науки та продовольство», покращанню фінансового та матеріально-технічного забезпечення функціонування Інституту та його мережі. Досягнення програмних завдань, сформованих у Стратегії, забезпечить сталий поступальний розвиток Інституту кліматично орієнтованого сільського господарства Національної академії аграрних наук України, як головної науково-дослідної установи з питань зрошувального землеробства, як каталізатора з проведення наукових досліджень й поширення їх результатів, в яких держава має особливу потребу і забезпечує розв'язання найважливіших завдань розвитку аграрного сектору економіки.

4. МІСІЯ, ВІЗІЯ, ЦІННОСТІ ТА ПРИНЦИПИ

Місія - організація і проведення на світовому рівні інноваційних фундаментальних і прикладних досліджень за всіма напрямками розвитку сільського господарства, створення на цій основі якісних наукових результатів для забезпечення розвитку сільського господарства та укріплення продовольчої безпеки України.

Візія Інституту полягає у визнанні ІКОСГ НААН України як інноваційної установи у сфері наукових досліджень на міжнародному рівні, що ґрунтується на лідерстві з інноваційної науки у сфері кліматично орієнтованого сільського господарства, прагненні до самовдосконалення відповідно до світових стандартів, інноваційних підходів до організації наукової діяльності та освітнього процесу.

Цінності Інституту: особистість, її права та свободи; спільнота Інституту; патріотизм; професіоналізм; академічна доброчесність; лідерство; креативність; свобода вибору; інтернаціоналізація; етнокультурна і міжконфесійна толерантність; відповідальність; служіння інтересам суспільства і держави; активна громадянська позиція.

Запорукою успішної реалізації Інститутом стратегічних завдань і цілей є наявна система колективних цінностей, що визначається основними орієнтирами поведінки членів спільноти ІКОСГ, розвиваючи в них почуття ціннісно-орієнтаційної єдності, корпоративної солідарності й відповідальності.

5. СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ

Стратегія розвитку ІКОСГ НААН України розроблена відповідно до «Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» затвердженими указом Президента України № 722/2019 від 30.09.2019 та узгоджується з стратегічним планом розвитку Національної академії аграрних наук України, зокрема:

– Цілі 2. Подолання голоду, досягнення продовольчої безпеки, поліпшення харчування і сприяння сталому розвитку сільського господарства (Національні завдання 2.2 Підвищити вдвічі продуктивність сільського господарства, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій, 2.3 Забезпечити створення стійких систем виробництва продуктів харчування, що сприяють збереженню екосистем і поступово покращують якість земель та ґрунтів, насамперед за рахунок використання інноваційних технологій);

– Цілі 4. Забезпечення всеохоплюючої і справедливої якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх (Національне

завдання 4.4 Підвищити якість вищої освіти та забезпечити її тісний зв'язок з наукою, сприяти формуванню в країні міст освіти та науки);

– Цілі 12. Відповідальне споживання та виробництво (Національне завдання 12.2. Зменшити втрати продовольства у виробничо-збутових ланцюжках.

– Цілі 15. Захист та відновлення екосистем суші та сприяння їх раціональному використанню, раціональне лісокористування, боротьба з опустелюванням, припинення і повернення назад процесу деградації земель та зупинка процесу втрати біорізноманіття (Національне завдання 15.3. Відновити деградовані землі та ґрунти з використанням інноваційних технологій.

Відтак виконання програмних завдань Стратегії прямо і опосередковано сприятиме досягненню наведених Національних Цілей сталого розвитку через:

1. Наукове обґрунтування та розроблення новітніх систем землекористування у сільському господарстві та їх ефективних складових, для гарантування продовольчої безпеки і здоров'я нації; – альтернативних природоохоронних систем виробництва товарної продукції та насіння за пріоритетів зменшення техногенного та хімічного навантаження на агроценоз, активного використання відновлювальних ресурсів, альтернативних технологічних підходів (кремнійвмісних добрив, бактеріальних препаратів різного спрямування, тощо), у тому числі органічних з метою відтворення та збереження родючості ґрунтів в овочевих агроценозах.

2. Забезпечення підвищення якості вищої освіти шляхом тісного зв'язку з наукою та заохочення можливості навчання впродовж усього життя.

3. Створення умов для якісного життя людини і запровадження в її діяльність нових наукових знань, принципів права, біоекономіки та гуманізму.

З метою реалізації місії Інституту, примноження досягнень суспільства у сфері науки, технологій і освіти, збереження цінностей Інституту сформовано перелік стратегічних цілей та завдань розвитку ІКОСГ НААН України, а саме:

- вихід Інституту на міжнародний рівень забезпечення якості усіх складових діяльності та забезпечення високого рівня його конкурентоспроможності у світовому науково-освітньому просторі;

- отримання Інститутом на конкурсній основі за встановленими показниками статусу «національного наукового центру», що є якісним показником проведення комплексних наукових досліджень загальнодержавного значення, визнаних на світовому рівні;

- підвищення рівня позиціонування Інституту як за рівнем НААН України, так і за галузями знань в усіх найбільш авторитетних міжнародних та вітчизняних рейтингах;

- розширення переліку спеціальностей та забезпечення конкурентоспроможності освітніх програмна освітньо-науковому (PhD) рівні вищої освіти;

- збільшення контингенту здобувачів третього рівня вищої освіти, які мають іноземне громадянство, шляхом забезпечення функціонування двох робочих мов (української та англійської). Не менше ніж 30 % аспірантських програм пропонувати із забезпеченням можливості навчання зокрема іноземною мовою;

- забезпечення академічної мобільності співробітників (до 10 %) та аспірантів (до 20 %) на міжнародному рівні;

- збільшення кількості статей які індексуються БД Scopus та/або Web of Science Core Collection, щонайменше до 50 на рік із забезпеченням високої оцінки якості публікаційної активності через відповідні показники цитованості;

- збільшення фінансових надходжень за результатами впровадження інноваційної діяльності щонайменше до 50 % від загального бюджету Інституту;

- трансформація менеджменту і маркетингу шляхом структурних перетворень у підпорядкованих ДПДГ для підвищення їх рентабельності. Впровадження новітніх технологій для розвитку рослинництва та тваринництва у господарствах.

6. ДОРОЖНЯ КАРТА РОЗВИТКУ ІНСТИТУТУ

Досягнення головної мети візії та місії Інституту передбачає реалізацію дорожньої карти розвитку як комплексу функціональних стратегій відповідно до напрямів його діяльності, що спрямовані на досягнення відповідних показників. Функціональні стратегії передбачають комплекс відповідних заходів щодо реалізації стратегічних цілей, визначають систему збалансованих показників і критерії досягнення результату. Функціональні стратегії є базовими і передбачають формування механізмів, норм та процедур, які забезпечать успішне впровадження стратегії в цілому.

6.1 Науково-дослідна діяльність: генерація нових знань, трансфер технологій

Стратегічні завдання та заходи реалізації. Наукова робота є головною домінантою розвитку Інституту як дослідницького центру загальнодержавного значення. Стратегія розвитку ставить за мету:

- імплементація загальних принципів Європейської хартії дослідників та Кодексу працевлаштування наукових працівників, створення та підтримання сприятливого дослідницького середовища культури наукової роботи, покращання рівня наукових досліджень та конкурентоспроможності їх результатів;
- проходження Інститутом державної атестації в частині провадження наукової (науково-технічної) діяльності за усіма наявними науковими напрямами за рівнем, що відповідає найвищій кваліфікаційній групі;
- розвиток існуючих наукових шкіл та започаткування нових напрямів досліджень з урахуванням прогресуючих змін клімату;
- збільшення обсягів наукових робіт як за рахунок загального фонду держбюджету, так і з залученням коштів вітчизняних та закордонних замовників;
- підвищення конкурсної та грантової активності, та входження до міжнародних наукових консорціумів;
- формування інноваційних структур комерціалізації результатів прикладних досліджень і розробок;

- посилення захисту прав інтелектуальної власності, зокрема за кордоном, шляхом отримання патентів інших країн;
- підвищення рівня оприлюднення результатів наукових досліджень науковців ІКОСГ у виданнях, які індексуються базами даних Scopus та WoS і мають високі індекси цитованості та збільшення наукометричних показників учених Інституту в цілому;
- включення власних наукових видань до Переліку наукових фахових видань України з отриманням ними статусів видань, які відповідають категоріям «А».
- проведення оптимізації неперспективних, з точки зору, комерційної привабливості напрямів досліджень, зробити ставку на пріоритетні, затребувані ринком продукти;

Заходи реалізації. З метою реалізації стратегічних завдань передбачаються:

- оптимізація механізмів стимулювання проведення наукових досліджень та публікаційної активності вчених, зокрема у виданнях, що індексуються БД Scopus або WoS;
- стимулювання наукової активності молодих вчених шляхом розроблення відповідної нормативної бази та створення сприятливих умов для виконання наукових досліджень і розробок, зокрема більш широкого їх залучення до керівництва НДР та проектами;
- створення нових та розвиток існуючих відділів та лабораторій та їх орієнтація на доведення наукових розробок до практичного впровадження;
- створення в структурі Інституту консалтингового центру як підрозділу надання комплексу консультаційних, технічних, проектних, технологічних, маркетингових, юридичних та інших послуг зовнішнім замовникам;
- підтримка наукових колективів та вчених щодо їх участі в конкурсах проектів держбюджетних НДР, Національного фонду досліджень України, грантів Президента України для молодих учених, програм Державного замовлення на науково-технічну продукцію, грантів КМУ тощо;

- стимулювання входження відділів, лабораторій та окремих науковців до складу міжнародних дослідницьких груп, консорціумів тощо для поглиблення міжнародного наукового партнерства у проектах міжнародних програм;
- розвиток стратегічного менеджменту шляхом постійного аналізування стану інноваційної діяльності Інституту, оцінка інновацій методами SWOT-аналізу за сильними й слабкими сторонами розробок, можливостями та загрозами під час їхнього впровадження;
- постійне і цілеспрямоване підвищення кваліфікації та професійності співробітників, заохочення науковців до самоосвіти й самовдосконалення;
- проведення оснащення відділів і лабораторій сучасним обладнанням та навчання персоналу щодо його обслуговування, що дасть можливість розширити перелік надаваних послуг і відповідно, підвищить інвестиційну й комерційну привабливість Інституту;
- перехід до ринкової моделі господарювання – капіталізація і комерціалізація розробок, формування середовища, сприятливого до інновацій, використання ринкових механізмів координації діяльності учасників циклу: наукові дослідження – розробка – виробництво – реалізація і консалтинг;
- підвищення рівня використання ІТ-технологій, якісне наповнення контенту офіційного сайту Інституту та офіційних сторінок і науково популярних груп Інституту в соціальних мережах, що дасть можливість адресно доносити інформацію рекламного характеру щодо наукових розробок установи потенційним споживачам науково-інноваційних продуктів.

6.2 Інтеграція в міжнародний науково-освітній простір

Враховуючи закріплений в Конституції України стратегічний курс держави на набуття повноправного членства України в Європейському Союзі, основним стратегічним напрямом міжнародної діяльності Інституту визначено інтеграцію у наукові програми Європейського Союзу, які спрямовані на підтримку наукових досліджень, розроблення інноваційних рішень, розвиток малого та середнього бізнесу в межах виконання спільних міжнародних проєктів та участі в програмах обміну досвіду з країнами Європейського Союзу.

Інтеграція діяльності Інституту в міжнародний науково-освітній простір має стратегічне значення та відноситься до основних напрямків діяльності для досягнення міжнародного визнання.

Стратегічні завдання та заходи з їх реалізації. Стратегія реалізації завдання Інтеграції діяльності Інституту в міжнародний науково-освітній простір передбачає:

- системний розвиток міжнародного партнерства, у першу чергу з провідними закордонними науковими установами та інтеграція в найбільш авторитетні міжнародні організації в межах діяльності Інституту;
- розширення партнерства із закордонними установами на основі укладення двосторонніх угод щодо творчої співпраці;
 - налагодження механізмів і розширення участі у програмах академічної мобільності аспірантів, докторантів та наукових працівників шляхом розроблення відповідних програм та планів;
- розвиток освітніх послуг на третьому рівні вищої освіти для іноземних громадян через створення англomовної програми навчання;
 - залучення всіх підрозділів до грантової діяльності через створення механізмів підготовки грантових заявок;
 - створення повноцінних англomовних версій веб-ресурсів Інституту для інтеграції у європейський науковий простір та посилення інформованості міжнародної наукової спільноти щодо основних напрямів наукової діяльності, наукових здобутків, можливостей плідної співпраці з закордонними науковцями.

6.3. Академічна доброчесність

Академічна доброчесність визначається сукупністю етичних принципів та визначених законом правил, якими керуються працівники і здобувачі Інституту під час провадження наукової діяльності та навчання з метою забезпечення довіри до результатів наукових досягнень та/або навчання. Дотримання правил академічної доброчесності є гарантом досягнення поставлених завдань стратегії розвитку Інституту в цілому.

Стратегічні завдання. Заходи реалізації

Стратегічні завдання подальшого розвитку забезпечення академічної доброчесності передбачають:

- удосконалення нормативної бази системи додержання принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та освітньому процесі;
- визначення механізмів та процедур упровадження принципів академічної доброчесності в наукових дослідженнях та освітньому процесі (відповідні настанови, інструкції тощо);
- удосконалення механізмів попередження і стягнень за порушення правил академічної доброчесності як для наукових працівників, так і для здобувачів;
- впровадження новітніх технологій оцінювання, спрямованих на конвергенцію з європейською системою та стандартами оцінювання;

6.4. Внутрішня система забезпечення якості освіти

Система забезпечення якості освіти ІКОСГ НААН України передбачає сукупність умов, процедур і заходів, які забезпечують ефективність надання освітніх послуг та управлінських процесів, і безпосередньо впливають на якість результатів навчання здобувачів третього рівня вищої освіти та забезпечують формування їх ключових компетентностей. Реалізація стратегічних завдань щодо забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Інституті дозволить підвищити якість надання послуг, довіру до результатів навчання, постійно вдосконалювати освітнє середовище, систему оцінювання, педагогічну діяльність, управлінські процеси тощо.

Стратегічні завдання. Заходи реалізації

Стратегічні завдання щодо забезпечення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в ІКОСГ НААН України передбачають:

- постійне підвищення якості надання освітніх послуг шляхом оптимізації ОНП та удосконалення нормативно-правової бази Інституту;
- застосування новітніх апробованих технологій оцінювання, спрямованих на конвергенцію з європейською системою та стандартами оцінювання;

- оптимізація системи оцінювання досягнення очікуваних результатів навчання, що передбачає проведення іспитів у формі тестів зі збереженням відповідних матеріалів;
- розроблення та впровадження інформаційних сервісів, внутрішніх цільових баз даних наукових співробітників та здобувачів та надання до них доступу через особисті кабінети;
- запровадження регулярного моніторингу ефективності системи оцінювання та розроблення системи моніторингу індивідуального прогресу здобувача освіти.

6.5 Трансфер знань та послуг

В умовах сьогодення необхідною складовою економічного зростання є впровадження передових технологій ІКОСГ НААН України, що забезпечить стабільний розвиток наукового потенціалу. Не дивлячись на те, що Інститут має досить обмежену матеріально-технічну та обмежене державне фінансування реалізується програма щодо співпраці з реальним сектором економіки, зокрема з ДПДГ та іншими агровиробниками різної форми власності. Саме співпраця між наукою і бізнесом сприяє трансферу технологій і забезпечить інноваційний розвиток Інституту.

Стратегічні завдання. Заходи реалізації

Стратегічні завдання щодо забезпечення трансферу знань та послуг в ІКОСГ НААН України передбачають:

- проведення аналізу міжнародних звітів, результатів досліджень експертів та праць учених, вивчення ринку попиту на інноваційну продукцію для розроблення програми трансферу технологій Інституту на українських підприємствах різної форми власності;
- сприяння зовнішній та внутрішній мобільності науковців;
- збільшення обсягів фінансування інноваційної діяльності, для підвищення обсягів інноваційної продукції ІКОСГ;

– розробка та впровадження стимулюючих механізмів трансферу технологій;

Реалізація Інститутом цілей забезпечення трансферу знань та послуг у довгостроковому періоді часу значною мірою дозволить сформувавши необхідний обсяг фінансових ресурсів.

6.6 Інтелектуальне та ресурсне забезпечення, соціальна спрямованість

Ключовим положенням стратегії ІКОСГ НААН України є інтелектуальне, ресурсне забезпечення його діяльності та соціальна спрямованість.

Стратегічні завдання. Заходи реалізації

Серед завдань та заходів реалізації соціально орієнтованої політики, за умов збереження і розвитку всіх чинних відповідних програм стратегія передбачає:

- поглиблення філософії закладу відкритого типу, що реалізує багатопланову соціальну місію;
- активізацію співпраці з установами, організаціями та державними фондами щодо виконання соціальної складової їх діяльності;
- постійно вдосконалювати систему оцінки фахового рівня співробітників та ефективності його роботи;
 - удосконалити рейтингову систему оцінювання діяльності наукових працівників, зокрема з запровадженням мотивуючих чинників;
 - досягнення у наукових співробітників не менше ніж семи видів та результатів професійної діяльності, передбачених ліцензійними умовами провадження освітньої діяльності;
 - залучення до складу працівників талановитої молоді та забезпечення її професійного зростання;
- створення академічного та наукового кадрового резерву з випускників аспірантури;

- розширення програми підвищення кваліфікації працівників всіх рівнів, особливо для молодих науковців;
- розвиток системи матеріального заохочення співробітників та диференціації оплати праці з метою стимулювання наукової діяльності;
- розроблення програми сприяння здоровому способу життя;
- впровадження електронного документообігу;
- використання нових цифрових інструментів для наукової роботи, у тому числі через сервіси бібліотеки;
- застосування ефективного програмного забезпечення;
- розробка та адаптація всіх навчальних платформ і ресурсів під мобільні пристрої;
- удосконалення програмно-технічного забезпечення організації вебінарів для оптимізації навчального процесу та підвищення кваліфікації;
 - розвиток бібліотеки Інституту шляхом створення комунікаційного простору як сучасної бібліотечно-інформаційної клієнтоорієнтованої сервісної системи;
 - впровадження внутрішньої системи комунікації, а саме забезпечення проходження управлінської інформації по вертикалі;
 - формування міжнародновизнаного бренду Інституту, зокрема як сукупності його рейтингових і репутаційних показників.

6.7 Менеджмент якості діяльності

Реалізація стратегії розвитку Інституту зумовлює підвищення ефективності управління та системних змін щодо організації інноваційного менеджменту.

Поставлені завдання будуть забезпечені шляхом постійної трансформації системи менеджменту, впровадження інноваційних форм управління для підвищення їх ефективності шляхом більш широкого залучення до процесів управління співробітників усіх рівнів та здобувачів. Забезпечення успішності Інституту – головне завдання стратегічного менеджменту.

Стратегічні завдання. Заходи реалізації

Серед завдань та заходів реалізації підвищення ефективності менеджменту стратегія передбачає:

- посилення ролі вченої ради Інституту шляхом створені відповідних постійно діючих профільних комісій за основними напрямками діяльності установи.
- Посилення ролі, повноваження та відповідальності керівників структурних підрозділів Інституту;
 - посилення ролі ради молодих вчених у системі прийняття рішень;
 - менеджмент рівня завідувачів відділів розглядається як основний вид високопрофесійної діяльності посадової особи, що передбачає надання цьому рівню додаткових матеріальних ресурсів.

7. Система виконання та оцінювання реалізації стратегічного плану розвитку Інституту

Управління реалізацією Стратегічного плану розвитку буде здійснюватися на таких рівнях:

- стратегічне управління – Конференція трудового колективу та Вчена рада;
- інформаційно-аналітичні та експертні функції – акредитаційні агенції, стейкхолдери;
- управління функціональними стратегіями – заступники директора, керівники відповідних підрозділів.

У реалізації завдань стратегії передбачається участь аспірантів, ради молодих вчених, профспілкової та громадських організацій.

Поточне планування буде здійснюватися укладанням річних робочих планів на рівні структурних підрозділів та заступників директора із затвердженням планів директором Інституту. Під час планування враховується поточний стан справ, визначаються ресурсне забезпечення, необхідне для виконання завдань річного плану, критерії оцінювання.

З метою забезпечення швидкого реагування на зміни зовнішнього та внутрішнього середовища передбачається процедура періодичного оцінювання, уточнення та редагування цілей і завдань на вченій раді з подальшим затвердженням Конференцією трудового колективу Інституту змін до редакції Стратегії.

8. Висновок

Розвиток ІКОСГ НААН України як дослідницького центру загальнодержавного значення є пріоритетом у природній еволюції новоствореного Інституту. В основу концепції викладеної Стратегії покладено кращий вітчизняний та світовий досвід. Усі викладені засади були сформовані колективно з урахуванням, зокрема, бачення молодих вчених. Широке обговорення та демократична процедура затвердження забезпечить досягнення поставлених цілей на шляху до підвищення конкурентоспроможності Інституту не тільки у вітчизняному, але і у світовому науковому просторі.

Розглянуто та схвалено на засіданні Вченої Ради ІКОСГ НААН України (протокол № 14 від «02» липня 2024 р.) і затверджено на Конференції трудового колективу Інституту (протокол № 1 від «16» липня 2024 р.).

Директор Інституту

Раїса ВОЖЕГОВА